

**JOANNA
JURECZKO-WILK**

redaktor wydania

Nie będzie list agentów w sutannach – zapowiedział Prymas Polski, powołując Komisję ds. lustracji duchowieństwa archidiecezji warszawskiej. Komisja zbada za to wszystkie przypadki duchownych, publicznie oskarżanych o współpracę ze służbami bezpieczeństwa. Swoją opinię komisja będzie opierała nie tylko na archiwach IPN, ale także zeznaniach świadków i samego posądzonego. To daje szansę na rzetelne dociekanie prawdy. Szerzej o pracach nowo powołanej komisji piszemy na str. IV-V.

ZA TYDZIEŃ

- **PODWÓJNE WYDANIE** edycji warszawskiej, a w nim obszerny materiał o wydarzeniach Dnia Papieskiego
- **Co JAN PAWEŁ II** widział z okna domu na Wiślanej

Młodzi w Wilanowie

Jan Paweł II był z nimi

Blisko dwa tysiące młodzieży z archidiecezji warszawskiej zastanawiało się na Polach Wilanowskich, jak budować swoje życie na skale.

VIII Wilanowskie Spotkanie Młodych rozpoczęło się 30 września w czterech ursynowskich kościołach: bł. Władysława z Gielniowa, św. Tomasza, Ofiarowania Pańskiego i Wniebowstąpienia Pańskiego. Tam młodzież z całej Warszawy spotkała się z warszawskimi biskupami. Przed Mszą św. uczestnicy dostali foldery, zawierające m.in. fragmenty przemówień Benedykta XVI do młodych oraz deklarację postanowienia, które w czasie Eucharystii miały być ofiarowane Bogu. Proboszczowie czterech parafii serdecznie powitali młodzież i zwięźle opowiedzieli o historii ursynowskich kościołów. Potem młodzież uczestniczyła w Eucharystii, odprowadzanej przez biskupa. Kazania nawiązywały do tematu tegorocznego spotkania: „Budujemy dom na skale”.

JACEK ZAWADZKI

– Próby w naszym życiu są naturalnymi zjawiskami, na które narażony jest każdy dom. Jeśli jednak zerwie się wiatr i uderzy w dom zbudowany na dobrym fundamencie, budowla przetrwa – podkreślał bp Marian Duś w kościele bł. Władysława z Gielniowa.

Po liturgii młodzież pojechała autokarami do świątyni Opatrzności Bożej, gdzie obej-

W dolnym kościele Świątyni Opatrzności Bożej młodzież modliła się o szybką beatyfikację Jana Pawła II

rzała spektakl muzyczny, przeplatany fragmentami przemówień Jana Pawła II do młodych. Przy symbolicznym grobie Papieża młodzi modlili się o jego rychłą beatyfikację, a przy grobie ks. Jana

Twardowskiego – o spójność duszy. W dolnym kościele można było także zobaczyć zdjęcia z dotychczasowej budowy Świątyni Opatrzności. Spotkanie zakończyło się agapą. **JWW**

MSZE POKOLENIA JP2

JACEK ZAWADZKI

Od 1 października, w każdą pierwszą niedzielę miesiąca o godz. 19.00, w kościele św. Anny przy Krakowskim Przedmieściu w Warszawie spotykają się na wspólnej Eucharystii wszyscy, którzy czują się związani z pokoleniem JP2. Centrum Myśli Jana Pawła II zaprasza na nie szczególnie stypendystów im Jana Pawła II i ich rodziny. Na pierwszą Mszę 1 października przyszli nie tylko młodzi. – Nasz Papież umiał dotrzeć do wszystkich, niezależnie od wieku. Dlatego jego pokoleniem czuję się ja i moje dorosłe dzieci – mówi Maria Kałudnik, która na Mszę do św. Anny przyszła z córką Kasią. O oprawę muzyczną Eucharystii zadbał Chór Pokolenia JP2. Centrum obiecuje, że na comiesięcznych Mszach homilie będą wygłaszać specjalnie zaproszeni goście. Będą poświęcone osobie Jana Pawła II i jego nauczaniu.

Pierwsze spotkanie pokolenia JP2 w kościele akademickim

Odpust patrona

Pełniący obowiązki prezydenta Warszawy Kazimierz Marcinkiewicz złożył kwiaty pod pomnikiem patrona stolicy

WARSZAWA. 25 września, we wspomnienie bł. Władysława z Gielniowa, w kościele pod wezwaniem patrona Warszawy na Natolinie uroczystie obchodzą odpust. Mszy św., z udziałem księży z dekanatu ursynowskiego, a także innych warszawskich parafii, przewodniczył kard. Józef Glemp, Prymas Polski. W kaza-

niu bp Zbigniew Kiernikowski przypomniał sylwetkę błogosławionego bernardyna, kompozytora i twórcy polskich pieśni religijnych. Pod pomnikiem patrona, stojącym przed kościołem bł. Władysława na Natolinie, kwiaty złożył pełniący obowiązki prezydenta Warszawy Kazimierz Marcinkiewicz.

Znicze dla powstańców

WARSZAWA. Już po raz drugi, na zakończenie obchodów rocznicy Powstania Warszawskiego 2 października, harcerze ustawili znicze wzdłuż tras kanałów, którymi poruszali się powstańcy i ludność cywilna w czasie powstania. Znicze zapłonęły m.in. na ul. Marszałkowskiej, Senatorskiej, Miodowej, na Krakowskim Przedmieściu. Natomiast strażnicy miejscy i harcerze ze Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej ustawili trzysta drewnianych krzyży w kilkudziesięciu miejscach upamiętniających walki powstańców. Krzyże te póź-

niej zostały przeniesione na kopiec Powstania Warszawskiego. 1 października w katedrze polowej w Warszawie bp Tadeusz Płóski odprawił Mszę św. w intencji poległych warszawiaków. „W dniu dzisiejszym, gdy ojczyzna nadal w bólach i cierpieniu walczy o własną tożsamość i godne miejsce w Europie i na świecie, pragniemy odszukać naukę tych, którzy miłość do Boga i Ojczyzny poświadczyli swym życiem” – mówił biskup do zebranych na Eucharystii. 3 października na kopcu Powstania zgasł ogień, który płonął tam od 1 sierpnia.

Po 62 latach warszawiacy wciąż pamiętają...

Krzyże na taczce

NASIELSK. Nasielscy policjanci odzyskali 84 krzyże, postacie oraz płaskorzeźby Chrystusa, które złodzieje ukradli z cmentarnych nagrobków. 27 września, podczas rutynowego patrolu, policjanci zobaczyli ukrytą w krzakach taczkę, a na niej skradzione przedmioty z cmentarza w Nasielsku. Zatrzymano dwóch mieszkańców Nasielska: 33-letniego i 34-letniego mężczyznę, którzy podejrzani są o przestępstwo. Grozi im do 5 lat więzienia. Policjanci proszą też osoby, którym uszkodzono nagrobki bliskich, o rozpoznanie skradzionych przedmiotów i ich odbiór z komendy.

Metalowe krzyże często padają łupem złodziei

Kapliczki wypięknieją

NA WOLI rozpoczęła się konserwacja stuletniego krzyża u zbiegu ulic Wolskiej i Elekcyjnej oraz kapliczek u zbiegu ulic Górczewskiej i Sokołowskiej, Elekcyjnej i Ba-talionu Zośka. Ta ostatnia została wzniesiona w

1868 r. i jest najstarszym tego typu obiektem na Woli. Władze dzielnicy przeznaczyły na konserwację 20 tys. zł. Odnowione kapliczki i krzyż będzie można oglądać już 20 listopada

Alumni zaczęli naukę

SEMINARIUM. Nowy rok akademicki rozpoczęło w tym roku 204 kleryków Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Warszawie. Wśród nich 132 to klerycy archidiecezji warszawskiej, 9 z Ordynariatu Wojska Polskiego, 40 z Seminarium Redemptoris Mater i 23 zakonników – 4 oblatów św. Józefa, 10 kamilianów, 8 pasjonistów i jeden barnabita. Na pierwszym roku będzie 54 alumnów, w tym 39 z archidiecezji warszawskiej – w ubiegłym roku było ich 23 (plus dwóch z Ordynariatu Wojska Polskiego i trzech zakonników, jeden oblat św. Józefa i dwóch kamilianów). Rok akademicki alumni rozpoczęli 28 września od Mszy św. w kościele seminaryjnym św. Józefa Oblubieńca. Eucharystię, której przewodniczył Prymas Polski, kard. Józef Glemp, koncelebrowali biskupi pomocniczy archidiecezji – Marian Duś i Piotr Jarecki. W homilii kard. Glemp zachę-

cał kleryków do modlitwy i umacniania wiary z Bogiem, który jest źródłem siły i pomocą na długi rok akademicki. Przypomniał, że przedmiotem ich studiów będzie Boże objawienie, którego stróżem jest Kościół katolicki.

Klerycy odebrali indeksy

Jan Paweł II – Sługa Miłosierdzia

VI Dzień Papieski

Po raz drugi 16 października będziemy obchodzić jako święto państwowe, jako wyraz „hołdu największemu autorytetowi XX wieku, człowiekowi, który sięgając do źródeł chrześcijaństwa, uczył nas solidarności, odwagi i pokory”. Ale Dzień Papieski w Kościele obchodzony jest już po raz szósty. Jak będzie wyglądał w Warszawie?

Centralne obchody VI Dnia Papieskiego zainauguruje Gala Nagród TOTUS 2006, która odbędzie się w sobotę 7 października, tradycyjnie już na Zamku Królewskim w Warszawie. Będzie transmitowana przez Program 2 TVP, a poprowadzą ją Ewelina Kopic i Jarosław Kulczycki.

Radio Józef, KIK, ks. Duda...

Prestiżowe nagrody TOTUS są corocznie przyznawane przez Fundację Dzieło Nowego Tysiąclecia, dla docenienia dorobku i skutecznego promowania osób oraz instytucji, których działalność w sposób wybitny przyczynia się do podkreślenia wartości człowieka. Nagrody TOTUS, zwane też „kатоlickimi Noblami”, przyznawane są w czterech kategoriach: promocja człowieka, praca charytatywna i edukacyjno-wychowawcza; osiągnięcia w dziedzinie kultury chrześcijańskiej; propagowanie nauczania Jana Pawła II; oraz TOTUS medialny dla upamiętnienia bp. Jana Chrapka i jego roli w ukazywaniu osoby i nauczania Jana Pawła II w mediach. W tym roku do nagrody nominowani zostali m.in. bonifater o. Hubert Matusiewicz, organizator i współtwórca Społecznego Ruchu Hospicyjnego w Warszawie ks. Władysław Duda, Wspólnota L'Arche – Arka, publicysta – Grzegorz Górny, poeta, prozaik, publicysta, tłumacz – Marek Skwarnicki, warszawski

Klub Inteligencji Katolickiej, Wydawnictwo „Biały Kruk”, wydanie polskie „L'Osservatore Romano”, Radio Józef i Portal Internetowy Wiara.

Kard. Tomko i Jean Vanier

Tradycyjna już Międzynarodowa Sesja Naukowa, organizowana przez Fundację „Dzieło Nowego Tysiąclecia” oraz Uniwersytet Warszawski, w tym roku skupi się wokół hasła „Jan Paweł II – Sługa Miłosierdzia”, a głównym prelegentem będzie kard. Józef Tomko, bliski współpracownik Jana Pawła II, który pełnił funkcję m.in. podsekretarza w Kongregacji ds. Biskupów oraz prefekta Kongregacji Ewangelizowania Ludów. Sesja, odbędzie się w sobotę, 14 października, w auli im. Adama Mickiewicza w Auditorium Maximum Uniwersytetu Warszawskiego, o godz. 11.00.

Niedzielne obchody (15 października), rozpoczną się Mszą św. w bazylice Świętego Krzyża, transmitowaną przez Program 1 Polskiego Radia o godz. 9.00. Natomiast późnym popołudniem, o godz. 18.00,

Dzień Papieski jest jedną z najlepiej rozpoznawalnych imprez w Polsce. Według badań z ubiegłego roku o Dniu Papieskim słyszało 91 proc. Polaków

w Auli Starej Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego odbędzie się spotkanie z Jeanem Vanierem, założycielem wspólnot L'Arche (Arka), w których razem żyją i pracują osoby z upośledzeniem umysłowym oraz asystenci.

15 października o godz. 18.00 kard. Józef Glemp, prymas Polski, odprawi Mszę św. w kościele akademickim św. Anny, połączoną z warszawską centralną inauguracją roku akademickiego.

Zbiórka nie tylko na placu

Zwienieczeniem obchodów VI Dnia Papieskiego będzie słowo papieża Benedykta XVI na Dzień Papieski emitowane w Programie 1 TVP, tuż przed galowym koncertem Dnia Papieskiego w niedzielę, 15 października, o godz. 20.00 na placu Zamkowym. W papieskim koncercie „Tajemnica Światła – Pieśń o Janie Pawle II” wezmą udział znakomici polscy artyści sceny muzycznej i aktorzy, m.in. Maria Peszek, Grażyna Wolszczak, Danuta Stenka, Bogusław Linda, Jerzy Trela, Mi-

chał Bajor, Mieczysław Szczepaniak oraz Kayah. Wielu z zaproszonych artystów zaangażuje się w obchody Dnia Papieskiego po raz pierwszy. Piosenkę finałową „Dzielimy się miłością” zaśpiewają Justyna Steczkowska i Maciej Miecznikowski z zespołu „Leszcze”. Zostanie ona wydana również na specjalnie przygotowanym singlu. Koncert, prowadzony przez Grażynę Torbicką i Grzegorza Miśtała, zakończy się „Apelem z Ojcem Świętym”.

W całej Polsce 15 października odbędzie się zbiórka pieniędzy do puszek na fundusz stypendialny dla utalentowanej młodzieży. Do 15 września do Fundacji zgłosiło się 3,5 tys. wolontariuszy do zbiórki publicznej. W wyniku zeszłorocznej akcji liczba stypendystów Fundacji, nazywanych „żywym pomnikiem Jana Pawła II”, wzrosła z 1200 do 1600. Głównie dzięki rekordowej zbiórce, ponad 7 mln zł.

Wpłaty dokonywać będzie można dokonywać również na konto: 81 1320 1104 2979 6023 2000 000, a od 1 do 17 października – wysyłając SMS o treści „Pomoc” pod numer 72 50 (koszt 2,44 zł z VAT) lub dzwoniąc pod numer 0 400 207 401 (koszt 2,48 zł z VAT). **TG**

„Trzeba unikać aroganckiej pozy sędziów mi

Komisja ds. Lustracji Duchowieństwa Archidiecezji Warszawskiej rozpoczyna swoje prace. W skład powołanej 17 września komisji wchodzi dwaj księża – profesor bibliistyki Stanisław Kur, historyk Kościoła Andrzej Gałka oraz świecki historyk dr Tadeusz Krawczak. W ubiegłym tygodniu odebrali dekrety nominacyjne.

tekst
TOMASZ GOŁĄB

Powstanie komisji lustracyjnej warszawskich księży zostało przyjęte z pewnym zaskoczeniem, zarówno przez samo duchowieństwo, jak i przez historyków. Niepotrzebnie. Przecież tworząc ją, kard. Józef Glemp realizuje wytyczne „Memoriału Episkopatu Polski w sprawie współpracy niektórych duchownych z organami bezpieczeństwa w Polsce w latach 1944–1989”, który został przyjęty 25 sierpnia na Jasnej Górze. Poza tym, już wtedy, gdy światło dzienne ujrzała tzw. lista Wildsteina, Prymas Polski mówił, że każdy człowiek i całe społeczeństwo powinni wiedzieć, kto i jakimi sposobami donosił na swoich obywateli. „Dzięki tej liście obywatele będą mogli przejść egzamin ze swej przeszłości, aby wejść w przyszłość w prawdzie” – mówił.

Komisja troski

200 teczek księży

Według kanclerza kurii warszawskiej ks. prałata Grzegorza Kalwarczyka jedynie około dwustu księży może mieć w całej diecezji pracuje ponad 700 kapłanów. Jeśli przyjąć, że w różnym zakresie, charakterze i z różnych powodów z SB współpracowało 10–15 procent z nich, problem lustracji może dotyczyć maksymalnie 20–30 kapłanów. Choć oczywiście samo zarejestrowanie kogoś jako kontaktu operacyjnego, nie przesądzało jeszcze o współpracy.

– Zadaniem komisji nie będzie bawienie się w inkwizycję, szukanie winnych i dokumentów, żeby kogoś pognębić, a czasem może zająć także potrzeba obrony – mówi kanclerz warszawskiej kurii.

To zgodne z wytycznymi Memoriału i z tym, co w Warszawie do kapłanów mówił pół roku temu Ojciec Święty. Wszelkie formy tajnej współpracy duchow-

nych z komunistycznymi służbami bezpieczeństwa były grzechem – wynika z Memoriału. Dokument powoływał się na słowa Benedykta XVI, wypowiedziane w katedrze warszawskiej 25 maja tego roku: „Trzeba unikać aroganckiej pozy sędziów minionych pokoleń, które żyły w innych czasach i w innych okolicznościach. Potrzeba pokornej szczerości, by nie negować grzechów przeszłości, ale też nie rzucać lekkomyślnie oskarżeń bez rzeczywistych powodów, niebiorąc pod uwagę różnych ówczesnych uwarunkowań”.

Rzetelnie zbadać

– Lustracja często jest postrzegana w życiu politycznym jako narzędzie rozprawiania się z przeciwnikiem, lecz w życiu Kościoła lustracja nakłania do rozwiązywania problemów moralnych. Biskupi chcą pomóc w przywróceniu społeczeństwu

W katedrze warszawskiej Benedykt XVI wzywał, by nie negować grzechów z przeszłości

ludzi, którzy są ofiarami systemu. Droga Kościoła to droga poznania prawdy w miłości – mówił kard. Dziwisz, prezentując miesiąc temu Memoriał.

Jeszcze przed publikowaniem Memoriału komisje lustracyjne powstały w pięciu diecezjach: warszawsko-praskiej, krakowskiej, szczecińsko-kamieńskiej, lubelskiej i tarnowskiej.

Kilka tygodni temu kard. Glemp ponownie wyraził nadzieję na szybkie zakończenie procesu lustracji. Włoskiej agencji ANSA powiedział, że istnieje potrzeba rzetelnego zbadania materiałów zgromadzonych w archiwach Instytutu Pamięi Narodowej dotyczących tej tematyki. Dlatego w składzie komisji znalazł się – obok dwóch kapłanów – dr Tadeusz Krawczak, były dyrektor Archiwum Akt Nowych, który przejął w 1995 r. zasoby i teczki gromadzone przez Urząd ds. Wyznań, w sumie 270 metrów akt.

ionych pokoleń”

O prawdę

– Nikt nie wymykał się spod kontroli, każdy ksiądz w Polsce był odnotowany, ja także; w Urzędzie Bezpieczeństwa każdy miał swoją teczkę. Każdy duchowny, każdy proboszcz, każdy seminarzysta był przedmiotem zainteresowania, by się wyrazić ogólnie – mówił Kardynał, który dokumenty zebrane przez SB na swój temat miał okazję już oglądać. Co w nich znalazł?

Teczka Prymasa

Wiele o podsłuchach, inwigilacji, próbach skompromitowania go na tle obyczajowym. Takimi metodami Służba Bezpieczeństwa przez blisko 15 lat próbowała zwerbować ks. Józefa Glempa. Akta z IPN, liczące 23 strony kończą się decyzją płk. Zenona Płatka, naczelnika Wydziału I Departamentu IV MSW, stwierdzającą, że ks. Glemp nie nadaje się na tajnego współpracownika. Funkcjonariusze próbowali namawiać go na spotkania poza sekretariatem Prymasa Wyszyńskiego, ale on za każdym razem odmawiał. Zapraszał na Miodową, tak jak każdego petenta. Pod tym względem realizował zalecenia biskupów, by unikać kontaktów z bezpieką, a jeżeli były one konieczne – by odbywały się na terenie kościelnym. Gdyby i to nie było możliwe, kapłani byli zobowiązani do relacjonowania ich przebiegu przelozonym kościelnym.

– Niestety, w tym klimacie zdarzali się i tacy, którzy kolaborowali z rozmaitych powodów. Szacuje się, że w Polsce 15 proc. duchowieństwa utrzymywało stosunki ze Służbą Bezpieczeństwa, dostarczając jej informacji. Jednak większość duchowieństwa, 85 proc., zdołała się temu oprzeć – podkreśla kard. Glemp. W

wywiadzie dla ANSA przyznał, że „dokumentacja dotycząca polskich księży, zebrana przez Służbę Bezpieczeństwa, jest ogromna”. Ale zalecił jednak ostrożność w potępianiu „tej czy innej grupy, lekarzy, dziennikarzy, księży, zapominając, że były to czasy bardzo, bardzo trudne”.

Naprawdę winnych niewielu

– Bywało, że musiałem bronić jednego czy drugiego księdza lub zakonnika, bo uwikłał się w jakiś problem i był szantażowany przez SB – mówi mec. Edward Klimczuk, który od 1945 r. kilkaset razy występował w obronie ludzi Kościoła i w sprawach majątkowych. – Trzeba pamiętać, że każdy z nich był otoczony podsłuchami i donosicielami. Stosowano szantaż, zastraszenie, zmuszono do donoszenia nawet osoby z najbliższego otoczenia niezłomnego Prymasa Tysiąclecia. SB nie ustawała w szukaniu haków i próbach skompromitowania. Znacznie więcej było w tym czasie bohaterów, niż tych, którzy dali się złamać. Prawdziwa podłość leży tylko tam, gdzie donoszono na współbraci kapłanów dla pieniędzy. A takich sytuacji było chyba naprawdę niewiele.

Komisja nie ma jeszcze ustalonego trybu działania. Jedno jest pewne: jej prace potrwać długo, może nawet kilka lat. Według ks. Andrzeja Galki nie będzie prowadzić szczegółowych analiz zasobów IPN, lecz raczej poznawać je w miarę potrzeb. Co to znaczy? Kiedy na przykład jakiś duchowny archidiecezji warszawskiej zostanie publicznie oskarżony o współpracę z SB, komisja zajmie się sprawą i zbada archiwa IPN na jego temat. ■

Ostatnia chwila, by pokazać prawdę

TOMASZ GOŁĄB: *Jakie jest zadanie historyka, gdy idzie o zagadnienia lustracyjne, i na jakie ograniczenia w tej misji historyk może natrafić?*

TADEUSZ KRAWCZAK: – Historyk nie może pozwolić sobie na brak krytyki wobec źródła. Ale nie może również ulegać pogoni za sensacją. I musi pamiętać, by na badane sprawy patrzeć w kontekście całego zjawiska, choćby uwarunkowań historycznych. Historyk musi również pokazać tych, którzy wydawali decyzje, kierowali systemem, inspirowali walkę. W aktach Komitetu Centralnego można odnaleźć na przykład podanie kleryka piętego roku, który prosi o zwolnienie go z seminarium. Kto go w takim razie tam umieścił, jeśli nie służby bezpieczeństwa?

Zupełnie pomijana była do tej pory także rola dyrektów, które kierowali do polskich służb ich odpowiednicy z zagranicy. Tu także chodzi o to, w jaki sposób interesowali się oni naszym Papieżem.

Czy obok świadectw współpracy ludzi Kościoła (podejmowanych z różnych motywów, świadomie i nieświadomie) spotkał się Pan z postawami, które dziś trzeba byłoby określić jako bohaterkie?

– Badając działania wobec Kościoła katolickiego, warto brać pod uwagę pola represji, które przewidywało ówczesne ustawodawstwo. Nic nam nie da pokazanie, jak łamano jednego czy drugiego duchownego, jeśli nie będziemy patrzyli na całą machinę, która została zaangażowana w walkę z Kościołem. Dopiero takie spojrzenie pokaże ówczesną rzeczywistość: mimo tak ogromnych środków represji: tysięcy agentów, tajniaków, milicjantów, zmasowanego ataku prasy, kampanii w fikcyjnych ośrodkach za granicą, aparatowi bezpieczeństwa udało się

TOMASZ GOŁĄB

DR TADEUSZ KRAWCZAK

w latach 1994–2003 dyrektor Archiwum Akt Nowych, doprowadził do przejścia akt Urzędu ds. Wyznań, pracownik Zakładu Naukowego Archiwistyki Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych.

złamać ledwie co dziesiątego. To dopiero pokazuje, że ten Kościół był bohaterki, stanowił główną siłę oporu. Inaczej będziemy jak dzieci, które fascynują się kałużą, bo nie wiedzą, jak piękne jest morze. Chodzi o to, by opierając się na dostępnych źródłach, pokazać cały obraz.

Historycy są na razie skazani na akta urzędowe, a więc relację jednostronną. To ostatni czas, by zebrać jeszcze świadectwa tych, którzy tę walkę po stronie Kościoła toczyli na pierwszej linii. Mamy protokoły rozmów esbeków od spraw wyznaniowych z proboszczami, ale nie mamy relacji drugiej strony: tych, którzy przeżyli Millennium, na co dzień stykali się z władzą, chcąc wybudować kościoł... Chciałbym zaapelować, by dawali teraz swoje bezcenne świadectwo. To ostatnia chwila, by zachować je dla historii. ■

Nowe warszawskie sanktuarium

Praskie cuda o. Pio

Kościół był zupełnie pusty, tylko przed obrazem o. Pio ktoś klęczał. Widać było, że cierpi. Zapytał przechodzącego księdza: „Ile mam dać do skarbonki, żeby moje dziecko wyzdrowiało?”. „Módl się do niego” – odpowiedział ksiądz, rozpoznając w cierpiącym ojcu znanego aktora.

Do budującego się sanktuarium św. Ojca Pio na warszawskim Goławiu przychodzą chorzy, cierpiący, zagubieni.

– Proszę mi wierzyć, cuda się u nas zdarzają, wciąż mamy nowe świadectwa – mówi proboszcz parafii ks. Andrzej Kuflikowski. – Nie tak dawno modlił się u nas bardzo znany aktor młodego pokolenia. Błagał o zdrowie dla syna, bo wykryto u niego ziarnicę złośliwą. Był załamany i modlitwą przed obrazem świętego była ostatnią deską ratunku. Zadzwoił niedługo potem. Dziecko było zdrowe. Lekarze mówią: pomyłka w pierwotnej diagnozie. Aktor mówi: to cud o. Pio.

Relikwie Świętego

W każdy wtorek, po wieczornej Mszy św., odprowadzana jest nowenna do św. Ojca Pio. Kaplica zawsze jest wypełniona. Przychodzą parafianie, przyjeżdżają również wierni spoza parafii. Wspólna modlitwa daje siłę i nadzieję, że odnajdą pomoc, przetrwają trudne chwile. W księdze wyłożonej pod ołtarzem i obrazem świętego, wpisują swe prośby i podziękowania.

– To zwykle, życiowe prośby zwykłych ludzi – mówi proboszcz. – Za życia o. Pio przychodzili do niego wierni i prosili o to samo...

Po nowennie wierni ustawiają się w uroczystej procesji, aby ucałować relikwiarz ze szczątkami świętego. Relikwie sprowadzono do parafii w ubiegłym roku, dzięki staraniom dr Wandy Póltawskiej. Doktor Póltawska, czcicielka świętego, jeszcze za jego życia została przez niego uzdrowiona z nowotworu. Relikwie w praskim sanktuarium to fragment

ZDJĘCIA AGATA PUSCİKOWSKA

bandaży, które chroniły okaleczone stygmatami dłonie o. Pio.

Duch Ojca

– Zawsze czułam się związana z Ojcem Pio – opowiada Danuta Kusińska, członkini Grupy Modlitewnej św. Ojca Pio. – To trudne do wytłumaczenia, ale chciałam być bliżej niego. Przez wiele lat byłam parafianką innego kościoła. Gdy zaczął się budować nasz, z radością przyjąłam wiadomość o przenosinach do innej parafii. Kiedy dowiedziałam się, że moja nowa parafia, ma „mojego” świętego za patrona, od razu się tu odnalazłam jak u siebie.

Grupę Modlitewną św. o. Pio tworzy kilkadziesiąt osób. Spotykają się w salce parafialnej, by wspólnie modlić się, rozmawiać, być.

– Duch o. Pio jest w nas – mówią. – To radość i potrzeba modlitwy, pomocy.

Najpierw modlą się na różańcu. – Ojciec Pio przecież brał różaniec i po prostu, zwyczajnie go odmawiał. Właśnie tak wyganiał złe duchy, wypraszał potrzebne łaski – mówi ks. Kuflikowski.

Duch świętego to również poczucie wspólnoty, odpowiedzialności za drugiego człowieka, umiejętność niesienia pomocy.

Z lewej: **Wierni z Warszawy przyjeżdżają ucałować relikwie świętego o. Pio – mówi Danuta Kusińska** (pierwsza z lewej)

Z prawej: **Zawsze chciałam odnaleźć duchowość o. Pio – mówi Danuta Kusińska** (pierwsza z lewej)

Na Goławiu, który tradycyjnie uważany jest za „sypialnię” Warszawy, w którym niewielu się zna, a co gorsza... nie chce poznać, parafia integruje mieszkańców. Słynie odpusty to czas na modlitwę i Eucharystię, ale również na zabawę. Z okazji tegorocznego odpustu, 24 września, parafia zorganizowała rodzinny festyn. Była muzyka, smaczne jedzenie, gry i zabawy dla dzieci.

Podczas odpustu abp Leszek Sławoj Głódź poświęcił fundamenty pod budowę świątyni (obecnie Msze św. odprawiane są w kaplicy). **AP**

Strona internetowa parafii: www.opio.waw.pl
Numer konta parafii: Parafia św. Ojca Pio,
ul. gen. Fieldorfa 1, 03-984 Warszawa,
86 8015 0004 0009 2294 2070 0001

PORZĄDEK NABOŻEŃSTW:

Msze św. w niedzielę: 7.30, 9.00, 10.30, 12.00,
16.00, 18.00, 20.30;
w dni powszednie: 7.00, 8.00, 9.00, 18.00.

■ R E K L A M A ■

RADIO JÓZEF 96,5^{fm}
Zawsze chrześcijańskie granie

Katolickie Radio Archidiecezji Warszawskiej Radio Józef 96,5 fm, ul. Łazienkowska 14, 00-449 Warszawa tel. (22) 626 96 49, www.radiojozef.pl

Otwarcie wirtualnej biblioteki kościelnej

Teologia w sieci

Na 15-lecie istnienia Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES otwarto w Warszawie internetową wirtualną bibliotekę Federacji.

Zamiast przecięcia wstęgi, było kliknięcie. 27 września w Domu Rekolekcyjnym Archidiecezji Warszawskiej na Bielanach bp Piotr Jarecki dokonał otwarcia wirtualnej biblioteki. Dzięki niej czytelnicy będą mogli zajrzeć do wielu cennych książek, które ze względów bezpieczeństwa są szczególnie chronione i do tej pory były wyjątkowo udostępniane tylko specjalistom. Pozwoli też na szybką i taną publikację prac współczesnych autorów.

Federacja FIDES powstała we wrześniu 1991 r., w czasie spotkania bibliotekarzy kościelnych, zwołanego przez ks. Krzysztofa Goneta, dyrektora biblioteki seminarnej archidiecezji warszawskiej. Po czterech latach działania Federacja została prawnie powołana przez Konferencję Episkopatu Polski i otrzymała status instytucji kościelnej. Powstała, żeby usprawnić działanie polskich bibliotek kościelnych, a w szczególności skomputeryzować je i wprowadzić jednolity komputerowy opis katalogowy. Komputerowy

Bp Piotr Jarecki był jednym z pierwszych czytelników wirtualnej biblioteki

JACEK ZAWADZKI

program biblioteczny MAK pozwolił na stworzenie katalogu centralnego, który od 1993 r. dostępny jest w Internecie. Był to drugi w Polsce, po bazach danych Biblioteki Politechniki Wrocławskiej, katalog biblio-

teczny w sieci. W 1994 r. pojawił się na CD.

Do Federacji należy obecnie 88 bibliotek wydziałów teologicznych, wyższych seminariów duchownych, zakonów oraz dwie biblioteki parafialne. **JJW**

Kurs profilaktyki uzależnień

Poznać zagrożenia

Na ile skłonność do uzależnień jest cechą osobowości, a na ile wynika z domu? Jak porozumiewać się bez przemocy? – to tylko niektóre tematy kursu dla katechetów.

Podyplomowe Studium Relacji Interpersonalnych i Profilaktyki Uzależnień, działające przy Uniwersytecie kard. Stefana Wyszyńskiego, organizuje kurs dla katechetów, którzy chcą dowiedzieć się, jak powstają uzależnienia, jak można im zapobiegać i jak je rozpoznać. 42-godzinny kurs realizowany będzie podczas trzech zjazdów. Każdy z nich będzie składał się z wykładów i warsztatów w grupach. Udział w kursie jest bezpłatny. Zajęcia będą się odbywać na UKSW, przy ul. Wóycickiego 1/3 (gmach 18). Początek 14 października.

Zapisy przyjmowane są drogą elektroniczną: kurs.uksw@op.pl lub listownie: Sekretariat Studium, ul. Wóycickiego 1/3, blok 19, 01-938 Warszawa, z dopiskiem „Kurs dla katechetów”. **JJW**

W intencji zmarłych motocyklistów, szczególnie tych, którzy zginęli w wypadkach drogowych, sprawowana będzie Msza św. 7 października w Starej Iwicznej. Eucharystię odprawią księża motocykliści, a na wspólną modlitwę stawią się przedstawiciele klubów i organizacji motocyklowych z całej Polski.

Eucharystia za zmarłych motocyklistów stała się już tradycją w polskim kalendarzu imprez motocyklowych, z roku na rok wzrasta liczba jej uczestników, a informacje o niej zamieszczają pisma motocyklowe. Organizatorami spotkania są parafia Zesłania Ducha Świętego w Starej Iwicznej i niezrzeszeni motocykliści z Warszawy i okolic.

Kilkanaście minut przed Mszą św., która rozpocznie się w południe, planowany jest krótki koncert orkiestry policyjnej. Eucharystię poprzedzi odczytanie nazwisk motocyklistów, w których intencji ofiarują liturgię ich bliscy. Odprawi ją księża jeżdżący na mo-

Msza za zmarłych kolegów

Motocykliści jadą do Iwicznej

tocyklach, z całej Polski. Kazanie wygłosi ksiądz Roman Jurczak z Małej.

Bezpośrednio po Mszy św. przedstawiciele Polskiego Czerwonego Krzyża przeprowadzą pokaz udzielania pierwszej pomocy na miejscu wypadku. Następnie przewidziano czas na spotkanie przy herbacie i posiłek.

W Polsce Msza św. w intencji zmarłych miłośników jednośladów po raz pierwszy została odprawiona z inicjatywą ks. prof. Zbignie-

Spotkania motocyklistów w Starej Iwicznej stały się już tradycją

wa Sareły (również motocyklisty) w seminarium księży palotynów w Ożarowie Mazowieckim, w listopadzie 1998 r. Potem ideę przejęło Stowarzyszenie Motocyklistów Polskich, które nawiązało współpracę z parafią w Starej Iwicznej. Na Mszy św. w listopadzie 1999 r. pojawiło się ok. 60 motocyklistów. Od 2002 r. Mszę organizują motocykliści niezrzeszeni z okolic Warszawy. W ubiegłym roku przybyło na nią około 300 miłośników motocykli. **WB (KAI)**

TOMASZ WOŹNIAKOWSKI

Tydzień Kultury Chrześcijańskiej

Sztuka odświętna

ARCHIWUM GN

Impresje na temat Mszy św. i prac Antonio Gaudiego, dyskusje o oprawie Eucharystii i o współczesnej architekturze sakralnej, przegląd filmów o odkupieniu... – tak zapowiada się warszawski Tydzień Kultury Chrześcijańskiej.

Ośrodek Kultury OKO, który organizuje festiwal, chciałby pokazać, jak nieprawdziwy jest pogląd, że sztuka XXI wieku nie ma nic wspólnego z chrześcijaństwem. Od 8 do 15 października, w wielu miejscach i w różnym gronie będzie można przekonać się o tym, że sztuka współczesna jest także chrześcijańska, sakralna, wartościowa.

8 października o godz. 18.00 w restauracji Villa Foksal (ul. Foksal 3/5) Zbigniew Nowowski i o. Jacek Salij zastanawiać się będą, czy możliwy jest „ekumeniczny dżihad”. Następnego dnia o godz. 19.00 w Galerii Wizytującej (ul. Bema 65) ks. prof. Michał Janocha i goście z Kościoła prawosławnego zastanawiać się będą, jak powinna wyglądać współczesna ikona. Dyskusji towarzyszyć będzie wystawa malarstwa. 10 października o godz. 18.00 w Klubie Proxima (ul. Żwirki i Wigury 99 a) odbędzie się koncert młodych artystów chrześcijańskich. Muzyki bardziej poważnej będzie można w tym dniu posłuchać o godz. 19.00 w kościele św. Jacka (ul. Freta 10). Wystąpi kwartet smyczkowy SYNAXIS, a muzyce towarzyszyć będzie pokaz multimedialny „Tajemnice – Różaniec Święty w mu-

zyce i obrazach mistrzów”. Wystawę prac Chrisa Małuszynskiego pt. „Siostry brygidki”, połączoną z koncertem Cezarego Duchnowskiego oraz Andrzeja Bauera, będzie można obejrzeć i posłuchać 11 października o godz. 19.00 w Bibliotece Narodowej (sala im. Dębego, Al. Niepodległości 213). W tym samym miejscu następnego dnia o godz. 19.00 odbędzie się dyskusja o chrześcijańskiej inspiracji współczesnych sztuk plastycznych i muzyki. Kinomani będą mogli obejrzeć 13 października w kinie „Muranów” (ul. Gen. Andersa) filmy: I. Bergmana „Źródło”, L. von Thriera „Przełamując fale”, T. Kotlarczyka „Prymas”, M. Kwiecińskiego „Biała sukienka”, T. Abuladze „Pokuta”. Początek przeglądu o godz. 19.00. 14 października o godz. 19.00 w Galerii Wizytującej odbędzie się dyskusja o współczesnej architekturze sakralnej, z udziałem Dominika Kowalczyka, redaktora naczelnego kwartalnika „Sztuka sakralna”. Tego samego dnia o godz. 20.00, w kościele św. Jakuba (ul. Grójecka 38) będzie można zobaczyć spektakl słowno-muzyczny, poświęcony pontyfikatowi Jana Pawła II. Tydzień Kultury Chrześcijańskiej zakończy się 15 października o godz. 15.00, wernisażem pokonkursowej wystawy rysunku satyrycznego „Arka”, w Centrum Artystycznym „Radomska 13” (ul. Radomska 13/21).

Na wszystkie imprezy wstęp wolny. **JJW**

Ewangelię można zobaczyć w galeriach, usłyszeć w teatrach...

Zapowiedzi

WIECZÓR Z MARYJĄ

7 października w kościele św. Dominika na Służewie (ul. Dominikańska 2) odbędzie się wieczór modlitwy z Maryją w intencji pokoju na świecie i między religiami. Po Mszy św. o godz. 19.30 ojcowie dominikanie zapraszają na medytację z różańcem, procesję, adorację Najświętszego Sakramentu, a także na śpiew Akatysty i Apel Maryjny. Wieczorne modlitwy zakończą się po godz. 22.00.

W TYGODNIU MIŁOSIERDZIA

Z okazji Tygodnia Miłosierdzia, Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej zaprasza 7 października na konferencję: „Kryzys jako droga rozwoju i duchowej dojrzałości”. Spotkanie odbędzie się w Domu Otwartych Serc w Otwocku, przy ul. Tadeusza 12, o godz. 15.00. Natomiast o godz. 18.00 w auli LO im. K. I. Gałczyńskiego (ul. Filipowicza 9) rozpocznie się koncert charytatywny solistów Operetki Warszawskiej.

WYSTAWA KAPLICZEK

8 października przy kościele św. Anny w Wilanowie odbędzie się wystawa kapliczek z kolekcji „Kapliczka polska”. Kapliczki będzie można podziwiać, a także kupić lub zamówić.

SZKOŁA MODLITWY

Ks. Michał Kozak MIC poprowadzi kolejną Weekendową Szkołę Modlitwy, która odbędzie się od 13 do 15 października w Mariańskim Domu Rekolekcyjnym „Betlejem”. Zgłoszenia: swjosef@marianie.pl lub telefonicznie 022 783 15 00.

PIASECZNO SZCZEPI EMERYTÓW

Mieszkańcy Piaseczna, którzy ukończyli 65 lat, mogą bezpłatnie zaszczepić się przeciwko grypie. Szczepić się można w przychodniach: w Piasecznie (ul. Fabryczna 1), w Gołkowie (Skrzetuskiego 17) oraz w Zalesiu Górnym, Głuskowie i Złotokłosie.

ARCZYDZIEŁA MUZYKI SAKRALNEJ

10 października o godz. 19.00 w bazylice Najświętszego Serca Jezusa na Pradze odbędzie się koncert arcydzieł polskiej muzyki sakralnej. Wystąpi Chór Filharmonii Narodowej pod dyrekcją Henryka Wojnarowskiego. Prowadzenie koncertu: Bogusław Kaczyński. Wstęp wolny.

SULEJÓWEK DLA MAŁŻEŃSTW

Małżonkowie, którzy chcą odnowić więź ze sobą i z Bogiem, mogą wziąć udział w rekolekcjach „Spotkania Małżeńskie”, które odbędą się od 27 do 29 października w Sulejówku. Początek w piątek o godz. 17.30. Organizatorzy zapewniają nocleg i wyżywienie. Zgłoszenia przyjmują Bożena i Piotr Stańczykowie, tel. 022 643 96 70, 0 609 445 893.